

Teaching Guide

Identifying Data				2015/16
Subject (*)	Introdución aos Estudos Literarios	Code	613G01005	
Study programme	Grao en Español: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	1st four-month period	First	FB	6
Language	SpanishGalician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Filoloxía Española e Latina			
Coordinador	Rodriguez Gonzalez, Olivia	E-mail	olivia.rodriguez.gonzalez@udc.es	
Lecturers	Paz Gago, Jose Maria Rodriguez Gonzalez, Olivia	E-mail	jose.maria.paz.gago@udc.es olivia.rodriguez.gonzalez@udc.es	
Web				
General description	Conceptos básicos no estudo da literatura: xéneros, movementos e técnicas de análise literaria.			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A3	Coñecer as correntes teóricas da lingüística e da ciencia literaria.
A5	Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua española.
A7	Coñecer as literaturas en lingua galega, española e inglesa.
A9	Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa.
A10	Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B2	Manexar ferramentas, programas e aplicacións informáticas específicas.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B4	Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
B9	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
B10	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences		
Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.	A10		
Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.	A14		
Coñecer as correntes teóricas da ciencia literaria	A3 A14		
Coñecer as literaturas en lingua galega, española e inglesa.	A7		
Conocer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.	A1		
Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.	A11		
Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.	A15		
Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua española.	A5		
Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.		B1	
Manexar ferramentas, programas e aplicacións informáticas específicas.		B2	
Adquirir capacidade de autoformación.		B3	
Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.		B5	
Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.		B6	
Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.		B7	
Apreciar a diversidade.		B8	
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.		B9	
Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional.		B10	
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.			C1
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.			C3
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.			C4
Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.			C7
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.			C6
Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.	A2		
Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno	A9	B4	

Contents	
Topic	Sub-topic
1.Fundamentos dos estudos literarios	-Obxecto de estudo -Dominios da ciencia literaria -Lingua e comunicación literarias -Periodización literaria -Xéneros literarios
2. A lírica	-Concepcións da lírica e xéneros históricos -Métrica e retórica -Teoría da función poética -Enunciación e pragmática líricas

3. A dramática.	-Semiótica teatral. Drama e Espectáculo -Tempo e espazo -Personaxe e público -Xéneros históricos. Teoría aristotélica da traxedia
4. O ensaio literario.	-O xénero literario argumentativo -Enunciación e pragmática do ensaio literario -Conexión do ensaio literario coa retórica
5. A narrativa	- Narratoloxía da historia e do discurso - Modalización narrativa - Temporalización e espacialización narrativas - O personaxe narrativo - Xéneros históricos
6. Panorama histórico da Teoría da literatura.	- Antigüidade Clásica - Idade Media e Clasicismo - Romanticismo. Positivismo - Principais correntes dos ss. XX-XXI

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Document analysis	A11 B1 C3	1	2	3
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A3 B3 B5 C1 C4	10	30	40
Summary	A11 C1	3	3	6
Collaborative learning	A1 A2 B8 B10 C4	3	3	6
Oral presentation	A1 A2 A5 A9 A15 B2 B4 B5 B6 B8 C1 C3 C4 C6	1	1	2
Workshop	A1 A2 A7 A11 A14 B3 C5 C6	4	4	8
Diagramming	A2 A10 A11 B7	3	3	6
Critical bibliographical	A1 A2 A7 B7 C1	4	8	12
Workbook	A5 A14 B1 C7	2	40	42
Mixed objective/subjective test	A1 A2 A3 A5 A7 A11 A14 A15 B5 B6 B7 B10 C1	2	10	12
ICT practicals	B1 B2 B3 B5 B6 B9 B10 C3 C6 C8	2	6	8
Personalized attention		5	0	5

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description

Document analysis	Para a elaboración de traballos procuraranse documentos diversos que serán especificados na aula polo profesor ou a profesora
Guest lecture / keynote speech	Sesións de exposición oral por parte do profesor ou profesora, que se esforzarán en transmitir contidos relevantes, aclarando dúbidas xurdidas. É a parte máis importante na transmisión de coñecementos.
Summary	Práctica que acompaña a elaboración de esquemas
Collaborative learning	Os alumnos utilizarán distintas ferramentas de documentación para solucionar problemas e atopar resultados en común
Oral presentation	Os alumnos escollerán unha obra literaria entre as propostas na aula para o traballo en grupo, e as súas conclusións serán expostas oral e publicamente.
Workshop	Traballo na aula sobre distintas cuestións que presenta o fenómeno literario.
Diagramming	Práctica para a constatación dunha boa lectura de artigos, capítulos e outros textos documentais.
Critical bibliographical	As obras literarias asignadas a cada estudante serán obxecto de recensión seguindo as pautas dadas na aula
Workbook	É a metodoloxía fundamental para iniciarse no estudo da literatura: haberá lecturas teóricas e lecturas de obras literarias.
Mixed objective/subjective test	Trátase dunha proba escrita que poderá constar tanto de respostas longas e ben argumentadas, como de respostas breves e tipo test, así como de comentarios de breves textos teóricos ou literarios. Na primeira convocatoria referirase á parte teórica da materia. Na segunda convocatoria, incluírá tamén exercicios prácticos para os que non superen as prácticas de aula.
ICT practicals	A investigación literaria debe moito ás TIC, imprescindibles para acopio de datos e relación de fenómenos. Realizaranse, se é posible, prácticas na aula net.

Personalized attention

Methodologies	Description
Document analysis Summary Workshop Diagramming Critical bibliographical	A atención personalizada levarase a cabo en función das necesidades do grupo de alumnos ou do estudante en particular, tanto na aula como a través do correo electrónico, o uso da plataforma moodle, ou o diálogo real en horas de atención ao estudante. Para que se realice axeitadamente, é indispensable que os alumnos acudan ás aulas e participen activamente nelas.

Assessment

Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Mixed objective/subjective test	A1 A2 A3 A5 A7 A11 A14 A15 B5 B6 B7 B10 C1	Cualificación na proba ou exame.	50
Workshop	A1 A2 A7 A11 A14 B3 C5 C6	Na aula de prácticas se avaliará o proceso de traballo individual e en equipo	10
Oral presentation	A1 A2 A5 A9 A15 B2 B4 B5 B6 B8 C1 C3 C4 C6	Terase en conta na súa avaliación o coñecemento da materia que o alumno demostre, así como a súa habilidade comunicativa e dominio da lingua oral na exposición na aula.	10
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A3 B3 B5 C1 C4	A participación do estudante na aula da sesión maxistral será considerada como parte da avaliación do curso	5
Workbook	A5 A14 B1 C7	Avaliarase o traballo de lectura realizado polo alumno	10
Critical bibliographical	A1 A2 A7 B7 C1	Avaliación da resposta do alumno no referente ao seguimento da orientación exposta na aula pola profesora ou profesor, para a realización de recensións, fichas ou comentarios de lecturas	15

Assessment comments

Na 1º convocatoria, realizarase un exame teórico, cuxa nota se unirá á obtida nos traballos prácticos realizados durante o curso.

Os alumnos que non superen entón a materia e pasen á 2º convocatoria, realizarán en xullo un exame máis extenso, que constará dunha parte teórica e outra práctica. A cualificación do exame será a nota obtida finalmente na materia.

En calquera das convocatorias, o alumno deberá obter unha nota mínima de 4 no exame para aprobar a asignatura, tal e como establece a normativa da Facultade de Filoloxía.

Os traballos nos que o alumno plaxie serán penalizados cun 0,00.

As probas escritas e os traballos deben realizarse con corrección lingüística: o profesor ou profesora baixará a nota por erros de acentuación, ortografía, puntuación, concordancia sintáctica. Ou por redundancias excesivas, falta de precisión ou pobreza léxica, uso de abreviaturas ou utilización dun rexistro non formal.

Na primeira oportunidade de avaliación, será considerado NP o alumno que non se presente á chamada "proba mixta", ou exame relativo á parte teórica da materia.

Repetidores ou alumnos con exención de asistencia, por razóns laborais ou doutra índole, deberán poñerse en contacto co docente ao inicio do curso -e non máis tarde- para a organización da súa docencia.

Sources of information

Basic

- CABO ASEGUINOLAZA, Fernando / RÁBADE VILLAR, María do Cebreiro (2006). Manual de Teoría de la Literatura.. Madrid. Castalia
- CASAS, Arturo (coord.) (2005). Elementos de crítica literaria. Vigo. Xerais
- GARRIDO GALLARDO, M. A. dir. (2009). El lenguaje literario. Vocabulario crítico. Madrid, Síntesis
- GARRIDO GALLARDO, Miguel Ángel (1998). Teoría de los géneros literarios. Madrid. Arco
- GARRIDO, Miguel Ángel (2000). Nueva introducción a la teoría de la literatura. Madrid, Síntesis
- GUILLÉN, Claudio (2005). Entre lo uno y lo diverso. Introducción a la literatura comparada. Barcelona. Tusquets
- GUTIÉRREZ CARBAJO, Francisco (2002). Movimientos y épocas literarias.. Madrid. UNED
- LAPESA, Rafael (2004). Introducción a los estudios literarios. Madrid. Cátedra
- SILVA, Vítor Manuel de Aguiar e (2000). Teoría e metodoloxía literarias. Lisboa, Universidade Aberta
- VILLANUEVA, Darío (1994). Curso de teoría de la literatura. Madrid. Taurus
- VIÑAS PIQUER, David (2002). Historia de la crítica literaria. Barcelona. Ariel
- PAZ GAGO, J. M. (1999). La recepción del poema. Pragmática del texto poético. Kassel, Reichenberger
- PAZ GAGO, J- M. (1995). Semiótica del Quijote. Teoría y práctica de la ficción narrativa. Amsterdam y Atlanta, Rodopi
- PAZ GAGO, J. M. (2012). La revolución espectacular. El teatro de Valle-Inclán en la escena mundial. Madrid y Barcelona, Castalia

O PROFESOR INDICARÁ NA AULA AS OBRAS LITERARIAS QUE CADA ALUMNO DEBERÁ LEER MODO DE ORIENTACIÓN, INDÍCANSE A CONTINUACIÓN EJEMPLOS DE POSIBLES LECTURAS:

LÍRICA George G. Byron, Baron (1788-1924), Poemas escogidos Charles Baudelaire, Les fleurs du mal (1857), As flores do mal, Las flores del mal Gustavo Adolfo Bécquer, Rimas (1859-1870) Rosalía de Castro, En las orillas del Sar (1884) Thomas S. Eliot, The Waste Land, La tierra baldía/ estéril (1922) Dylan Thomas, The Poems (1934-1952), Poemas Luís Seoane, Fardel do esilado (1952) Luis Cernuda, La realidad y el deseo (1924-1962) Pier Paolo Pasolini, Le ceneri di Gramsci (1957), Las cenizas de Gramsci Xosé Luís Méndez Ferrín, Con pólvora e magnolias (1976) Luz Pozo Garza, As arpas de Iwerddon (2005) Valente, José Ángel, Poesía (Visor, 20013) TEATRO Eurípides, Electra (s. V a C.) Ramón del Valle Inclán, Divinas palabras (1920), Luces de Bohemia (1920) Luigi Pirandello, Sei personaggi in cerca d'autore (1921), Seis personaxes na procura de autor, Seis personajes en busca de autor Bertolt Brecht, Mutter Courage und ihre Kinder (1939-1949), Madre Coraje y sus hijos, Nai Coraxe e mais os seus fillos Jonh B. Priestley, An inspector calls (1946), Llama un inspector / Ha llegado un inspector, Chama un inspector. Arthur Miller, Death of a salesman (1949), A morte dun viaxante, La muerte de un viajante Roberto Vidal Bolaño, Doentes (1998) Juan Mayorga, Himmelweg. Camino del cielo (2003) Rubén Ribal, Limpeza de sangue (2006) NARRATIVA Miguel de Cervantes, Don Quijote de la Mancha (1605, 1615) Charles Dickens, A tale of two cities (1859), Historia de dos ciudades León Tolstoi, Smert Ivana Ilyichá, A morte de Iván Ilich, La muerte de Iván Ilich (1886) Franz Kafka, Das Schloß (1922), El Castillo John Dos Passos, Manhattan Transfer (1925) Vicente Risco, O porco de pé (1928) Gonzalo Torrente Ballester, Don Juan (1963) Julio Cortázar, Rayuela (1963) Friedrich Dürrematt, Das Sterben der Pythia (1976), La muerte de la Pitia Carme Riera, Dins el darrer blau (1994), En el último azul Eva Moreda, A Veiga é como un tempo distinto (2011) ENSAIO Virginia Woolf, A room of one's own (1929), Un cuarto de seu, Una habitación propia Manuel Azaña, La velada en Benicarló (1937-1939) Mario Vargas Llosa, La verdad de las mentiras. Ensayos sobre la novela moderna (1990) Casares, Carlos, Un país de palabras, Galaxia, Vigo (1998) Miguel Anxo Murado, Fin de século en Palestina (2008) Baceiredo, Rebeca, A revolución non vai ser televisada (2013) RECURSOS DIXITAIS Biblioteca Virtual Galega (Literatura galega), Universidade da Coruña: <http://bvg.udc.es/BibliotecaVirtualCervantes> (Literatura española, iberoamericana, galega, catalá, etc.), Universidade de Murcia: <http://www.cervantesvirtual.com/PortalLiteraturaVasca> <http://www.basqueliterature.com/es/loturak/euskalitLiteratura> catalá en liña: <http://www.lletra.com/BibliotecasVirtuais> en inglés (Literatura angloamericana e traducións doutras literaturas): http://www.online-literature.com/author_index.php <http://www.bartleby.com/authors> <http://www.bibliomania.com/bibliomania-static/index.html> Diccionario Galego Ir Indo: <http://digalego.com/diccionario/html/index.php> Diccionario español RAE: <http://buscon.rae.es/draeI/Diccionario> inglés: <http://www.wordreference.com/es/> La Teoría de la literatura y La Literatura Comparada en Internet, Arturo Casas, Universidade de Santiago de Compostela, 2003 (con enlaces aínda vixentes): <http://web.usc.es/~tlcasas/docs/BAIH.htm> Glosario de narrativa, extraído de Darío Villanueva, Comentario de textos narrativos: la novela. Gijón: Ediciones Júcar, págs 181-

201:<http://faculty.washington.edu/petersen/321/narrtrms.htm>Retórica: The Forest of Rhetoric. Silva Rhetoricae:
<http://humanities.byu.edu/rhetoric/Silva.htm>A isto engádense Páxinas web de fundacións e persoais de autores
(procura en buscadores)

Complementary

PARA CADA UN DOS TEMAS INDICARASE UNHA BIBLIOGRAFÍA ESPECÍFICA E ACTUALIZADA PARA USO PERSOAL DO ALUMNO EN FUTUROS TRABALLOS.

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

Ir a clase

(*The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.